

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Veranderend kunstenaarschap : de rol en betekenis van de kunstenaar in participatieve kunstpraktijken

Visser, R.J.

Citation

Visser, R. J. (2018, November 1). *Veranderend kunstenaarschap : de rol en betekenis van de kunstenaar in participatieve kunstpraktijken*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/66670>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/66670>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/66670> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Visser, R.J.

Title: Veranderend kunstenaarschap : de rol en betekenis van de kunstenaar in participatieve kunstpraktijken

Issue Date: 2018-11-01

Dankwoord

Als kind was ik geïntrigeerd door de verhalen van de grote ontdekkingsreizigers: over hun moed, de vele ontberingen, de belangrijke ontdekkingen en hun ervaringen met de andere en onbekende werelden waarin ze zich staande moesten houden.

Mijn promotietraject zie ik als een dergelijke ontdekkingsreis, maar wel een die gekenmerkt is door de verworvenheden van de huidige tijd. Een reis met ups en downs, met vele waardevolle ervaringen, ontdekkingen en ontmoetingen in zowel de wereld van de kunst als de wereld van het wetenschappelijk onderzoek.

Een ontdekkingsreis maak je niet alleen. Een groot aantal mensen heeft bijgedragen aan het resultaat van deze reis: het proefschrift. In dit dankwoord wil ik hen graag bedanken.

In de eerste plaats ben ik veel dank verschuldigd aan de kunstenaars die in dit proefschrift centraal staan. Hun bereidheid tot het geven van interviews, het verstrekken van waardevolle informatie en het verlenen van toestemming voor het gebruikmaken van beeldmateriaal heeft dit mogelijk gemaakt. De gesprekken met de betrokken opdrachtgevers hebben een verrassende en relevante bijdrage geleverd aan het onderzoek. Daarnaast dank ik ook de deelnemers voor hun bereidwilligheid en hun openheid tijdens de gesprekken over hun participatie aan de kunstpraktijken en samenwerking met de kunstenaar.

Veel dank ben ik verschuldigd aan dr. Adriaan In 't Groen, voormalig directeur van het Dual PhD Centre, van de Universiteit Leiden, Campus Den Haag. Zijn betrokkenheid en enthousiasme over het onderwerp en zijn vertrouwen in mij, zijn van grote waarde geweest voor het gehele proces.

Ook de staf van het Dual PhD Centre verdient alle lof voor hun begeleiding. Ik prijs mij gelukkig met dr. Pieter Slaman als mijn begeleider en uiteindelijk co-promotor. Zijn geduld, begrip en uitzonderlijk ontwikkeld gevoel voor structuur hebben bijgedragen aan het in juiste banen kunnen leiden van mijn onderzoeks- en schrijfproces. De promovendi van het DPC dank ik voor de vele waardevolle en plezierige gesprekken en adviezen.

Prof. dr. Eugene van Erven ben ik erkentelijk voor zijn literatuuradviezen die geleid hebben tot een verrijking van het theoretische hoofdstuk.

Volgens de Leidse traditie is het niet gebruikelijk om promotores uitgebreid te bedanken. Toch wil ik Prof. Frans de Rooter danken voor zijn bereidheid om als mijn promotor te willen optreden, ondanks het feit dat ik als niet-kunstenaar binnen The Academy of Creative and Performing Arts (ACPA) een 'vreemde vogel' ben. Ook ben ik hem erken-

telijk voor de ruimte die hij mij bood in het onderzoeksproces, maar vooral voor zijn aanpak bij lastige fasen in dat proces. Het speciaal voor mij gearrangeerde gesprek met de Britse onderzoeker Peter Renshaw kwam precies op het juiste moment en heeft naast nieuwe inzichten geleid tot de uiteindelijke onderzoeksopzet.

Prof. dr. Paul van Geert heeft mij als tweede promotor ingewijd in de voor kunsthistorici niet gebruikelijke wetenschappelijke structuur in de opzet van een proefschrift. Het feit dat hij naast ontwikkelingspsycholoog ook kunstenaar is, heeft voor een waardevolle en nieuwe dimensie in het onderzoek gezorgd. Hij heeft mij er bovendien op gewezen dat digitale begeleiding effectief en efficiënt kan zijn en ondanks het afstandelijke ook persoonlijk kan zijn.

Tenslotte een speciaal woord van dank voor mijn familie en vrienden voor hun belangstelling en oprechte interesse in het onderzoek. Ook het soms niet-informereren naar de voortgang van mijn proefschrift heb ik als belangrijk ervaren, omdat het leven meer is dan promoveren.

Allen die ik tijdens dit promotieproces niet altijd de nodige aandacht heb kunnen schenken of verwaarloosd heb, wil ik danken voor hun begrip. Dit geldt vooral voor mijn dochters Marjolein, Florian en Lizanne, hun partners en mijn kleinzoons Roy, Lars, Mees en Benjamin. Ik ga het de komende tijd goed maken!

Tot slot dank ik mijn partner Martin, die het meest van iedereen 'last' heeft onderzocht van mijn langdurige ontdekkingsreis. Zijn onvoorwaardelijke liefde, relativeringsvermogen en gevoel voor humor zijn als altijd onmisbaar gebleken.

Curriculum Vitae

Rina Visser-Rotgans (Hilversum, 1949) behaalde in 1967 het diploma MMS (middelbare meisjesschool) aan de Johan van Oldenbarnevelt HBS in Rotterdam. Aansluitend volgde ze de opleiding Voortgezette Studie Handvaardigheid (VSH) aan de Nutsacademie te Rotterdam en rondde deze in 1973 af met het behalen van het diploma. Na het voltooien van de studie MO-B handvaardigheid in 1981 aan de Academie voor Beeldende Vorming in Amersfoort, studeerde ze vanaf 1985 in deeltijd Kunstgeschiedenis en klassieke archeologie aan de Rijksuniversiteit Leiden. In 1990 legde ze het doctoraal examen Kunstgeschiedenis af. Haar bijvakken waren Bestuurskunde: Hoofdlijnen der bestuurskunde en Museologie: Basisprogramma en differentiatiedeel, die ze beide volgde in Leiden.

Vanaf 1973 tot 2015 is ze werkzaam als docent beeldende vorming en kunstgeschiedenis, kunstbeschouwing en kunst- en cultuurbeleid in voornamelijk het hoger beroeps-onderwijs (Hogeschool Inholland en rechtsvoorgangers, studierichting Sociaal Werk – Culturele en Maatschappelijke Vorming).

In 2009-2010 wordt ze als hogeschooldocent betrokken bij de ontwikkeling van de digitale onderwijsmodule *Community Work in an international Perspective*, onderdeel van het Erasmusproject *Vircamp*, een Europese *Social Work Virtual Campus*. Vanaf 2010 – 2015 is ze achtereenvolgens docent en coördinator van bovengenoemde *Vircamp* module. Ze levert met het in co-auteurschap geschreven hoofdstuk *Partnership and participation: art in community work*, een bijdrage aan het door *Vircamp* geïnitieerde boek *Participation in Community Work, International perspectives* (2014)

Vanaf 2012 is ze als dual promovenda verbonden aan The Academy of Creative and Performing Arts (ACPA) van de Universiteit Leiden met ondersteuning van het Leiden University Dual PhD Centre The Hague, waar ze haar promotie onderzoek verricht naar participatieve kunstpraktijken en de betekenis daarvan voor kunstenaars en hun kunstenaarschap.

